

ŠESTA VAZMENA NEDJELJA A

Uvod

Danas je liturgijski već: ŠESTA VAZMENA NEDJELJA A – šesta nedjelja poslije Kristova uskrsnuća. Glavna misao svih ovonedjeljnih čitanja su: LJUBAV i ZAPOVJEDI. Ako me ljubite zapovijedi ćete moje čuvati, kaže Isus svojim učenicima. Spasitelj je nedvosmislen. Ljubav i zapovijedi ne mogu se razdvajati, iako se čini da teško idu zajedno. Ljubiti znači *biti odgovoran*. Odgovoran za svoje: *osjećaje, misli, riječi i djela*. Ljubav je ono dragocjeno što nam je darovano. A dar treba čuvati. Tako i Krista ljubi onaj tko „*čuva njegove zapovjedi*“ – koje se, opet, sve svode na zapovijed ljubavi. Ljubiti Krista, pa i ljubiti čovjeka, nije pitanje samo određenog čuvstva koje se stalno mijenja i prema kojem se mi ljudi često ravnamo. Ljubiti znači biti postojan u ODGOVORNOSTI – biti postojan u odgovornoj ljubavi. Dok smo mi ljudi podložni samo emocijama. Gospodin nas poziva da u vremenu do njegovoga ponovnog dolaska *čuvamo njegove zapovijedi*. To je zadatak koji moramo vršiti i onda kada to najradije ne bismo htjeli. Znamo da njegove zapovjedi ne možemo čuvati vlastitim snagama. Onaj koji nam daje da ih shvatimo, da ih prihvatimo je: BRANITELJ, DUH SVETI. Onaj kojega Isus naziva Duh ISTINE. Duh Sveti je Duh ljubavi Oca i Sina. On je, dakle, Kristov Duh koji nas upućuje u razumijevanje i prihvaćanje Kristovog otajstva, Kristove istine. Samo ispunjeni Duhom možemo spoznati Krista. Šaljući nam Duha Svetoga i obećavajući da će doći k nama, Krist poručuje da nas neće ostaviti kao siročad. Taj Kristov Duh podržava NADU u nama – nadu da je Krist naš Gospodin i ispunjenje nade. Kristovi apostoli i vjernici, po njegovu Duhu, šire po svijetu učenje Kristovo, sve do današnjeg dana. Kristovo učenje je učenje o ljubavi i dobroti, koje trebaju zamijeniti mržnju i zloću u svijetu.

Najava

Duh Sveti podržava „NADU koja je u nama.“ Kršćani nose u sebi pouzdanu nadu koju su pozvani ponuditi zainteresiranom čovjeku današnjice. Duh Božji nas povezuje u jednoj vjeri i nadi. U njegovoj svjetlosti vidimo ideale, ali i svoje promašaje. Svjetlo obećanoga Duha prima se i očituje u zajednici s braćom. Od njega dolazi svako dobro. Od nas se traži da mu se dobrovoljno i slobodno prepustimo, bez zapreka. On je, zapravo, naš Bog! U njemu živimo!

Tumačenje čitanja

Prvo čitanje (Dj 8, 5-8. 14-17)

Djela apostolska objašnjavaju kako se ostvarila Kristova riječ: „*Bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje*“ (Dj 1,8). Vjera se najprije čvrsto ukorijenila u Jeruzalemu i prazajednica raste i milošću i brojem. Ali je ubrzo došlo do sukoba između pokrštenih domaćih Židova i onih iz dijaspore, zbog različitog shvaćanja Kristove vjere i Zakona. Nakon Stjepanova mučeništva, „helenisti“ (obraćeni Židovi grčkoga jezika i naziva), i drugi novokršćani su bili protjerani (Dj 6,1- 8,3). Svi osim apostola raspršiše se po krajevima judejskim i samarijskim. Tako se kršćanstvo počelo navješćivati u Samariji – poganskoj, južno i zapadno od Jeruzalema, te obalom sve do Cezarije. Izvještaj o Pavlovu obraćenju pokazuje da je u to vrijeme već bilo kršćana u Damasku (Dj 9,1-30). Nakon toga središte kršćanstva postaje Antiohija iz koje kreće daljnje *misionarenje*. Za ovonedjeljno 1. čitanje, odabran je tekst iz Djela apostolskih, iz poglavlja 8., „Propovijedanje u Samariji.“ Dio iz Djela apostolskih za ovu nedjelju, govori o nastanku nove kršćanske zajednice u Samariji. Filip, novoizabrani apostolski „služitelj“ – đakon, „*siđe u grad samarijski i stade im propovijedati Krista*.“ Pravovjerni Židovi smatrali su Samariju poganskom – otpadničkom

zemljom. Samarijanci su također iščekivali Mesiju. Nakon progonstva iz Jeruzalema, đakon Filip se sklonio u Samariju i svoje je oduševljenje za uskrslog Isusa širio među Samarijancima. Tako je progonstvo dobilo i svoje pozitivno obilježje. Vjera u Isusa se počela prenositi izvan Jeruzalema. Filip je u kratko vrijeme stekao veliki ugled, jer je Bog preko njega ozdravljao psihičke i fizičke bolesnike. Luka veli: „*Doista, iz mnogih su opsjednutih izlazili nečisti duhovi, ... a ozdravljali su i mnogi uzeti i hromi.*“ Ta ozdravljenja potvrđivala su istinitost navješćivanja evanđelja. Mnoštvo ljudi prihvaćalo je Filipovo propovijedanje. U narodu je, kako je zapisao Luka, nastala „*velika radost.*“ Na njihovo traženje Filip ih je, u ime Isusovo, krštavao. Za to su saznali apostoli u Jeruzalemu. Radovali su se zbog toga i poslaše tamo, svog predvodnika, Petra i s njim i Ivana da tu novu zajednicu vjernika povežu i učvrste. „*Oni siđoše i pomoliše se za njih da bi primili Duha Svetoga.*“ POLAGALI su na njih RUKU i oni primahu Duha Svetoga. Kristova vjera je, dakle, krenula u svijet. Crkva se širi i crkvena se vlast vrši u zajednici vjernika. Novopridošli se KRSTE u ime Isusa Krista. Dolazi do izražaja obred: *heironomija* – rukopolaganja koje se upotrebljava već u SZ-u, a u Novom zavjetu označava prijenos ovlasti i punomoći (Dj 13,3). Ovdje se po prvi put kršćani nazivaju učenici – Isusa Krista, Učitelja – i njegovih *Apostola* – *Poslanika*. Divno je izrečeno glavno „zaposlenje“ apostola: *molitva i posluživanje riječi* – *promicanje Božje objave*.

Psalam (Ps 66, 1-7a. 16. 20)

Psalam 66 je liturgija zahvale za zajednicu, s naslovom, „Zahvalnica za oslobođenje.“ Pjesnik pjeva i moli: „*Kliči Bogu, sva zemljo, opjevaj slavu imena njegovoga.*“ Izabrani narod slavi Boga za svoje oslobođenje iz egipatskog ropstva. Zbog toga treba: „*Sva zemlja nek' ti se klanja i nek' ti pjeva, ... Dođite i gledajte djela Božja.*“ Hvali se prijelaz preko Crvenog mora i prijelaz preko Jordana. „*On pretvori more u zemlju suhu te rijeku pregaziše... On dovijeka vlada jakošću svojom.*“ U Novom zavjetu ova „zahvalnica“ primjenjuje se na Isusa Krista – Oslobođitelja od grijeha, kad veli: „*Našoj je duši darovao život i ne dade da nam posrne noga.*“ Ali, Bog zahtijeva i našu zahvalu, sudjelovanje u djelu – u Crkvi. Zato Ps pjeva: „*Dođite, počujte, svi koji se Boga bojite, pripovjedite ću što učini duši mojoj!*“ Zahvalni pravednik boji se svojih grijeha kojima vrijeđa Gospodina Boga. Zato ih treba ostaviti.

Drugo čitanje (1Pt 3, 15-18)

Petrove Poslanice: (1Pt i 2Pt), nalaze se među sedam tzv. „Katoličkih“ ili „općih“ poslanica. I premda je to spis prvenstveno praktičnog značenja, u njemu se nalazi i lijepo doktrinalno bogatstvo. (Doktrinalno = ukupnost naučavanja Crkve). Sadrži divan sažetak zajedničke kršćanske teologije iz apostolskog doba, s dirljivom toplinom u svojoj jednostavnosti. Jedna od temeljnih ideja odnosi se na odvažno podnošenje KUŠNJE, po Kristovu uzoru. Kao i Krist i kršćani trebaju trpjeti strpljivo: patnje zbog vjere i svetog ponašanja, opirati se zlu – čineći samo dobro, uz ljubav i blagost. Za današnje 2. čitanje, odabran je tekst iz Prve poslanice svetoga Petra apostola, iz poglavlja 3., „Prema subraći“ i „Kristov primjer.“ Prvi Papa, sv. Petar, piše u svojoj Poslanici za SVE prve kršćane ovako: „*Ljubljeni! Gospodin – Krist neka vam bude svet, u srcima vašim, te budite uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje NADE koja je u vama; ali blago i s poštovanjem, ... da oni koji ozloglašuju vaš dobar život u Kristu, upravo onim budu postidjeni za što vas kleveću.*“ Kršćani su se ponašali drugačije od većine. Smatrali su ih opasnima. Bili su napadani i proganjeni. Zato im apostol daje savjete kako se u takvim teškim okolnostima trebaju ponašati. On preporučuje stil blagosti, nenasilja i dosljednog, *poštenog*, načina življenja, bez napadanja i udvaranja. Petar veli: „*Ta uspješnije je trpjeti, ako je to volja Božja, čineći dobro, nego čineći zlo... Doista i Krist jednom za grijeh umrije, pravedan za nepravedne, da vas privede k Bogu – ubijen doduše u tijelu, ali oživljen u duhu.*“ Jedino na taj način moguće je svjedočiti RADOSNU NADU koja dolazi od Duha koji je uskrisio Isusa. Kršćanin se ne treba plašiti

nevolja koje ga mogu snaći u svijetu ako je u Kristu. Kršćanin se mora 'bojati' Krista, samo, ako ga vara. Zatim, kršćanin treba biti spreman, svima koji zatraže, obrazložiti „NADU koja je u njemu.“ Kršćanin treba radosno svjedočiti evanđelje: „*Kao rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti puk.*“ U tom svjedočenju ne smije biti grubosti ni prepotencije, nego sve mora biti „*s poštovanjem.*“ Petar poručuje: „Kršćani gledajte Krista i ničega se ne bojte!“

Evandjelje (Iv 14, 15-21)

Čitanje svetog Evandjelja po Ivanu

U ono vrijeme: Reče Isus svojim učenicima: „*Ako me ljubite, zapovijedi ćete moje čuvati.* I ja ću moliti Oca i on će vam dati drugoga Branitelja da bude s vama zauvijek: Duha Istine, kojega svijet ne može primiti, jer ga ne vidi i ne poznaje. Vi ga poznajete, jer kod vas ostaje i u vama je. *Neću vas ostaviti kao siročad; doći ću k vama.* Još malo i svijet me više neće vidjeti, no vi ćete me vidjeti, jer *ja živim i vi ćete živjeti.* U onaj ćete dan spoznati da sam ja u Ocu svom i vi u meni i ja u vama. Tko ima moje zapovijedi i čuva ih, taj me ljubi; a tko mene ljubi, njega će ljubiti Otac moj i ja ću ljubiti njega i u njemu se očitovati.“ Riječ Gospodnja!

U današnjoj 6. VAZMENOJ NEDJELJI A, čita se odlomak iz Isusova govora, apostolima, na Posljednjoj svetoj večeri. Osjeća se posebno svečano gozbeno raspoloženje. Isus vodi glavnu riječ. Čudesnim zalogajem *kruha* i napitkom *vina*, Isus uspostavlja duboku intimnost između sebe i svojih učenika. Prve riječi o kojima Isus govori su: LJUBAV i ZAPOVIJED. Razvija temu o ODGOVORNOJ ljubavi. Zaista, odgovorno čuvamo riječi samo onoga koga iskreno ljubimo. Spasitelj je nedvosmislen kad veli: „*Ako me ljubite, zapovijedi ćete moje čuvati.*“ Ljubav i zapovijedi ne mogu biti razdvojene, iako često ne idu zajedno. Riječ *ljubav* u našem suvremenom svijetu mnogo se zloupotrebljava, za sve i svašta. Svi govore o *ljubavi* i u ime ljubavi; i vjernici i nevjernici: ljubavi prema ljudima, obitelji, prirodi, svijetu, prema Bogu, prema Crkvi, prema Isusu Kristu. A zapravo, sve su to samo riječi, jer se djeluje suprotno, neodgovorno. Ipak znamo da je ljubav dio nas i da je ne možemo i ne želimo izbjeći. Riječ ljubav treba zaštititi i to s riječju *odgovornost*. Ljubiti znači biti odgovoran ili ako stvarno ljubiš, *budi odgovoran*. Za što biti odgovoran? Tko ljubi treba biti odgovoran za svoje: *osjećaje, misli, riječi i djela*. Ljubav se DARUJE! To znači, čuvati ono dragocjeno što nam je darovano. Čuvati i onda kada nam se čini da za to nema dovoljno, snage volje i motivacije. Tako i Krista ljubi onaj tko „*čuva njegove zapovijedi.*“ Da, istinska ljubav očituje se u prihvaćanju zapovijedi. Ljubav bez zapovijedi nije istinska ljubav. Sve Kristove zapovijedi svode se na zapovijed Ljubavi. No, odgovorno čuvanje, ne može biti pasivno, nego aktivno. Traži se: kreativnost, pažnja, nježnost, briga, potpuna zauzetost i postojanost u odgovornosti. Čovjek je u ljubavi često podložan samo emocijama. A ljubiti Krista, pa i ljubiti čovjeka, nije pitanje samo i prvenstveno određenog emotivnog čuvstva koje se stalno mijenja. Dakle, ljubiti Krista i čuvati njegove *zapovijedi* može samo onaj koji je u potpunosti odgovoran prema njemu, ali i prema sebi. Ljubav je usmjerenost naše volje prema *ljubljenoj stvari* ili *osobi*. Ljubav započinje *svidanjem*, ali završava *dobrotom*. Dobra ljubav želi primiti i dati sve ono što druga osoba: misli, želi i osjeća, ali i ono što zahtijeva. Da, dobra ljubav prima i zapovijedi druge osobe – dopušta drugomu da zapovijeda. Ona se raduje zapovijedima, jer zna da vršeći zapovijedi *ljubljene osobe* postaje jedno s njom. Toliko želi biti jedno s njom da želja i zapovijed *ljubljene osobe* postaju njezina želja i njezina zapovijed. Ljubav koja se ne zasniva na ovoj misli nije prava ljubav. Ljubav koja se zaustavlja samo na *svidanju*, zapravo je egoistična ljubav, zbog vlastitog uživanja. Takav, uživa u *ljubljenosti*, a ne želi ljubiti. Prava ljubav zahtijeva i *poslušnost*: poslušno slušati drugoga te učiniti sve da misli, želje i osjećaji druge osobe budu i moje misli, želje i osjećaji. Kršćanstvo to naziva VJEROM. Vjera je sve. I ljubavi prethodi vjera. Vjerom se prihvaća svijet *ljubljene osobe* i to se potom ljubi. Isusovu LJUBAV i njegove RIJEČI, sa srcem i vjerom zabilježio je sveti Ivan u današnjem evanđelju.

Isus ljubi svoje učenike, vjeruje im, te im uz hranu i vino, na Posljednjoj večeri reče: *„Ako me ljubite, zapovijedi ćete moje čuvati. I ja ću moliti Oca i on će vam dati drugoga Branitelja da bude s vama zauvijek: Duha Istine, kojega svijet ne može primiti, jer ga ne vidi i ne poznaje. Vi ga poznajete, jer kod vas ostaje i u vama je.“* Znamo da Isusove zapovijedi ne možemo čuvati vlastitim snagama. Onaj koji nam daje da ih shvatimo i prihvatimo je: BRANITELJ, Duh Sveti. Onaj koga Isus naziva Duhom Istine. Što je ISTINA? Prava istina je Isus Krist, kako za sebe kaže: *„Ja sam Istina!“* No, u našem današnjem svijetu ima puno istina, onako kako kome odgovara. Ali, Duh Sveti je Duh ljubavi Oca i Sina. On je Kristov Duh koji svoje apostole i sve svoje vjernike upućuje u razumijevanje i produbljivanje Kristovoga otajstva, istinskoga: života, djela, muke, smrti i uskrsnuća. Isus upozorava svoje učenike na svijet koji Duha Istine ne prihvaća, jer ga ne poznaje. Zbog toga, svijet ne može shvatiti, a često ni prihvatiti ono što Isusovi učenici žive i svjedoče. Svijet to ne može zato, jer se nije otvorio niti je primio Duha Branitelja. A Isusove Riječi može primiti samo onaj koji je primio i prihvatio Duha Branitelja. Suočavanje sa svijetom upozorava nas na činjenicu da je protivljenje, čak i progonstvo, sastavni dio evanđeoskog života. Isusova riječ uvijek je takva da čovjeku ne da mira. Kao i u prvim kršćanskim stoljećima, tako i kasnije, a isto i danas normalno je da smo pozvani pred javno mnijenje, pred sudište naših bližnjih, pred vlasti, dati razlog NADE koja je u nama. Ne čudimo se, dakle, ako i danas riječ biskupa, ili neke žive zajednice, izazove rasprave, kritike ili čak ogovore i klevete. To znači da smo evanđeoski dovoljno 'živi.' Prema Isusovim riječima upravo je u tome uloga Duha Svetoga. On je Branitelj. On će nam pomoći da nadidemo sve prepreke koje stoje na putu Božjoj riječi, na putu našeg naviještanja. Bitno je za nas da nas ništa ne odvoji od ljubavi Kristove: nikakve nevolje, ni progonstva, ni mač niti ikakva druga prijetnja. Valja ostati u toj ljubavi – držeći Isusove zapovijedi. Tko na taj način ostvaruje svoju ljubav prema Gospodinu ne treba se bojati prijetnji ovoga svijeta. Nadalje, Isus učvršćuje vjeru svojih apostola govoreći: *„Neću vas ostaviti kao siročad; doći ću k vama. Još malo i svijet me više neće vidjeti, no vi ćete me vidjeti, jer ja živim i vi ćete živjeti. U onaj ćete dan spoznati da sam ja u Ocu svom i vi u meni i ja u vama.“* Isus uskoro odlazi s ovoga svijeta, zato učvršćuje svoje apostole u vjeri za njihov ostanak u ovome svijetu. Isus je svojima obećao da ih neće ostaviti kao siročad, već da će im Očev i njegov Duh otvarati oči vjere kako bi se u sebi i pred drugima mogli braniti od varavog i zavodljivog svijeta, kako bi imali utjehu što su odabrali istinu. Isus nakon odlaska k Ocu ostaje s njima (fizički nevidljiv), stvarno prisutan po svom DUHU. Ostaje i s nama. Šaljući nam Duha Svetoga i obećavajući da će doći k nama, Krist poručuje da nas neće ostaviti kao siročad. Snažne su to riječi u vremenu kad nam se čini da smo napušteni, sami. Često, zaboravljamo na snagu Kristova Duha. Zaboravljamo da je Uskrsli pobijedio svijet snagom ljubavi i predaje. Pobijedio je, oslanjajući se jedino na *snagu odnosa s Ocem*, na Duha ljubavi između njega i Oca. Taj Duh ljubavi i istine snaga je koja nas povezuje s Kristom i Ocem i koja čini da smo u Kristu i on u nama. Isus na Večeri zaključuje svoj govor ovim riječima: *„Tko ima moje zapovijedi i čuva ih, taj me ljubi; a tko mene ljubi, njega će ljubiti Otac moj i ja ću ljubiti njega i njemu se očitovati.“* Ove riječi potvrđuju nerazdvojivo zajedništvo između: Oca i Sina i Duha Svetoga, ali i Apostola i svih njegovih vjernika. Nismo sami! Duh Uskrslog Spasitelja s nama je!

Pitanja za razgovor

- Zašto đakon Filip odlazi u Samariju i tamo propovijeda Riječ Božju? 1. čitanje.
- Koja je uloga apostola Petra i Ivana, po njihovom dolasku u Samariju?
- Objasnite riječi iz Ps 33: *„Kliči Bogu, sva zemljo.“*
- Kako sv. Petar apostol poziva kršćane na širenje evanđelja i što im govori?
- Zašto Petar veli da trebaju širiti kršćansku nadu, blago i s poštovanjem? 2. čitanje.
- Objasnite Kristovu ljubav i zapovijedi. Kako mogu ići zajedno?
- Tko je Branitelj, Duh Sveti, Duh Istine, koga šalje Isus Krist apostolima. Zašto?

- Zašto svijet ne može primiti Duha Istine?
- Što znači kad Isus kaže: „Neću vas ostaviti siročad; doći ću k vama.“ Kako će doći?
- Objasnite Isusove riječi: „Ja sam u Ocu svom i vi u meni i ja u vama.“
- Kako je povezana ljubav između: Oca i Sina i Duha Svetoga, apostola i svih vjernika?

Molitva vjernika

- Gospodine, neka Duh Sveti bude Nadahnitelj i Branitelj tvoje Crkve i svih vjernika u življenju vjere i zauzimanju za dobrobit svijeta i društva, molimo te!
- Gospodine, prodahni mudročću Duha Svetoga papu Benedikta i sve pastire Crkve: daj da budu vjerni sluge Duha Svetoga i istinski svjedoci tvoje ljubavi, molimo te!
- Gospodine, sve obitelji, prodahni svojom milošću da spoznaju važnost sakramenta iz kojega su nastale; pomogni svim supružnicima da jedni drugima budu pomoć i poticaj u življenju vjere i odgoju djece na putu spasenja, molimo te!
- Gospodine, naše mlade, koji u ovom svetom vremenu Vazma pristupaju sakramentu potvrde obdaru oduševljenjem za Kristovo evanđelje i svjetlo tvoga Duha, molimo te!
- Gospodine, nas ovdje sabrane u tvoje ime, ispuni svojim mirom i učini nositeljima tvoje ljubavi svima ljudima. Molimo te!

Bože, ljubitelju ljudi, u daru Duha Svetoga dao si nam Branitelja koji u nama čuva istinu tvoje riječi. Daj da naš život bude život istine, u snazi Kristove ljubavi. Hvala ti, Isuse, za toliki dar!

Zaključak

„*Neću vas ostaviti siročad!*“ Poručuje nam Isus ove utješne riječi. Krist nam je obećao svoga Duha koji će uvijek biti s nama. On će neprestano držati otvorene oči naše vjere da bi nam omogućio istinski život. Mi nikako nismo 'siročad,' jer nam je Isus ostavio 'zadatak' – ispuniti poslanje što nam ga (Krist) daje. Isus učenicima obećava „**DUHA ISTINE:**“ Taj izraz u Ivanovu evanđelju označava *božanski duh*, ISTINU iz koje sve potječe – nasuprot laži koja je slika odbijanja Boga. Krist je nazvan Istinom, kao što je Sotona nazvan „ocem laži.“ Isus tako obećava Duha koji će biti *pobjednik* nad Sotonom i nad laži koja je oruđe Sotone. Znajmo! Biti u Istini, znači biti u Bogu! „*Još malo i svijet me više neće vidjeti. No vi ćete me vidjeti...*“ Kaže Isus svojim. Isus postavlja LJUBAV, ZAPOVIJED i ODGOVORNOST kao 'princip' i mjesto susreta s njim. Oni koji ga *ljube*, gledat će ga. Štoviše: sam će se Uskrsli u njima očitovati. I s učenicima se Isus rastaje ostavljajući im 'mjesto susreta' – u Ljubavi! „*Ako me ljubite...*“ Ja sam s vama i u vama. Nazivajući Duha Svetoga BRANITELJEM, Isus želi time označiti da će se njegovi učenici i svi kršćani, naći pred sudištima ovoga svijeta. Treba nam Duh sveti – Branitelj, Advokat. Toliko toga prijeti čovjeku. Sotona, neprijatelj čovjeka od početka, neprestano napada i želi narušiti milosni život koji je po *krštenju* nama darovan. Svijet koji se odupire svemu što je Božje, želi nas uvjeriti da je nemoguće slijediti Isusa evanđeoskim načinom života. Poziva nas na kompromise koji se nikako ne mogu uskladiti s Božjim zakonom. I naša narav je sklona pobuniti se protiv zahtjevnosti Isusovih riječi. Sve su to naši „*tužitelji,*“ naši neprijatelji koji ne prestaju napadati ono *milosno*-dobro, u nama. Treba nam, dakle, istinski Branitelj, Branitelj milosnog života u nama, Branitelj koji će nam dati riječ kada bude trebalo svjedočiti za Isusa, za evanđeoski život. Na osobit način će nam Duh Sveti darovati istinsku dimenziju kršćanskoga života. On je temelj duhovnoga, tj. istinskoga života u sjedinjenju s Isusom. Duh Sveti će nam kroz vrijeme i povijest omogućavati susrete s Isusom. U Duhu ćemo 'vidjeti' Isusa i osjetiti da nismo prepušteni sami sebi, da nismo prepušteni na milost i nemilost ovome svijetu. Isusova prisutnost u sakramentima vjere na osobit je način plod djelovanja Duha Branitelja. Hvala ti, Isuse, za utjehu ovih riječi. Hvala ti na obećanjima koja si dao svojim učenicima, a koja sada i nam daješ: „*Neću vas ostaviti bez pomoći. Dajem vam od svoga Duha. Bit će to Branitelj vašeg života. Nemate se čega bojati!*“